

Het Kabouterboek

tekst en illustraties: Loes Riphagen

Gottmer 2023 - € 18,99 - ISBN 9789025777456

Be^ud
met een
Zilveren
Penseel
2024

Groep
1-3 (NL)
Leerjaar
2-3 (B)

Thema's

- dagelijks leven
- fantasie
- dit ben ik

In haar liefdevolle aandacht voor de kabouter, onze kleine (vaak onzichtbare) medemens, laat Loes Riphagen opnieuw zien wat een groots prentenboekenmaker ze is. Loes putte uit alledaagse dingen om de wereld van de kabouters zo tastbaar mogelijk te maken. Kleine kabouter Kik neemt je mee in de wereld van de moderne kabouter. Ontdek hoe kabouters leven, wat ze de hele dag doen en knutselen en hoe ze zich zo goed verborgen weten te houden. Of het nu het stappenplan is voor het maken van een kaboutermuts of een dwarsdoorsnede van een kabouterhuis, op elke pagina kijk je je ogen uit!

1 Vooraf

Hebben wij oog voor het kleine? Het niet direct zichtbare? Daar speelt zich meer af dan je denkt. Allerlei dieren leven dicht bij ons, in onze huizen en straten, zoals spinnen, pissebedden en zilvervisjes. Maar misschien zijn er nog wel meer wezens die we niet zien... Zoals de kabouters van Loes Riphagen. Ze wonen in onze huizen en vliegen over onze hoofden. Als je dit boek uit hebt, kijk je met andere ogen naar gewone gebruiksvoorwerpen. Let ook op de kleine grapjes die Loes op veel pagina's getekend heeft.

2 Introductie boek

Bekijk samen de voorkant van het boek. Vraag:

- Vind je de voorkant mooi?
- Waar denk je dat dit boek over gaat?
- Wat weet jij over kabouters?
- Hoe kun je zien dat dit een kabouter is?
- Wat voor dier zit er naast de titel?

3 Voorlezen

De vragen die gesteld worden zijn geïnspireerd op de aanpak 'boekgesprekken' van Aidan Chambers. Alle antwoorden zijn goed: alles mag en kan verteld worden. Wees nieuwsgierig naar wat de leerlingen te vertellen hebben en vraag door.

Doel van de vragen:

- De leerlingen kunnen een vergelijking maken tussen de kabouterwereld in het boek en hun eigen wereld.
- De kinderen kunnen hun eigen mening geven.

Zorg ervoor dat iedereen het boek goed kan zien. Lees het boek voor en laat de kinderen de illustraties bekijken.

Dit ben ik

- Wat is het verschil tussen kabouters en mensen?
- Wat is hetzelfde?
- Je leest hoe groot Kik is. Hoe groot is dat ongeveer? Kun je het aangeven met je vingers?

Stad en dorp

- Hoe kan een kabouter jouw huis binnengaan?
- Bekijk ook de plaat met de ingang van het huis van Kik. Welke spullen zijn voor Kik groot en voor ons klein?
- Hoe kun je zien dat er ook mensen in dit huis wonen?
- Hoeveel dieren zie je op de tekening?

Verzamelen

- Welke spullen van Kik herken je? Waar gebruiken wij mensen ze voor?
- Wat vind je het mooiste voorwerp uit Kiks verzameling?

- Heb jij een verzameling? Wat voor spullen verzamel je?
- Waar bewaar jij je schatten?

Gebarentaal

- Met welk dier zou jij willen praten? Wat zou je vragen?
- Welke gebaren gebruik jij vaak? Wat betekenen ze?
- Kunnen dieren met elkaar praten?
- Welke dieren herken je op de tekeningen?

Op school

- Wat gebeurt er allemaal in deze school?
- Wat is hetzelfde als op jouw school?
- Bekijk ook de volgende pagina's, daar staat wat Kik op school leert.
- Wat zou jij wel willen leren op school?

Eten

- Welk eten van Kik herken je? Hoe heet het?
- Wat vind jij het allerlekkerst?
- Wat eet je niet zo graag?
- Wat vind je het vreemdste eten op deze pagina's?

De oppepper

- Waar gaan wij mensen heen als we gevallen zijn en pijn hebben?
- Wat voor poster hangt er aan de muur bij de oppepper? Wat zie je daarop?
- Welk gereedschap gebruikt de oppepper? Is dat hetzelfde als bij een mensendokter?

4A Verwerking: Kabouterhuis

Doelen:

- De leerlingen stimuleren hun creatieve denken.
- De leerlingen kunnen benoemen hoe je een huis kunt inrichten.
- De leerlingen werken samen.

Sluit aan bij kerndoel 47: *De leerlingen leren de ruimtelijke inrichting van de eigen omgeving te vergelijken met die in omgevingen elders, in binnen- en buitenland, vanuit de perspectieven; landschap, wonen, werken, bestuur, verkeer, recreatie, welvaart, cultuur en levensbeschouwing.*
Sluit aan bij kerndoel 39: *De leerlingen leren met zorg om te gaan met het milieu.*

Benodigdheden:

- kleine (waardeloze) voorwerpen zoals een paperclip, walnotendoppen, punaises, muntjes, elastiekjes, sleutelringen, enzovoort
- een aantal schoenendozen

1. De kabouters gebruiken spullen van mensen op een andere manier. Zoek samen in het boek naar voorbeelden en benoem ze: Waar gebruiken kabouters dit voor? En

mensen? De kabouters kijken met andere ogen naar de spullen die wij gebruiken. Wij gaan zelf een kabouterhuis inrichten. Wat voor spullen heb je allemaal in een huis staan? (Denk aan: een bank, een tafel, een schilderij aan de muur) Hoe kun je die maken voor kabouters? Wat heb je dan nodig? Houd een aantal van de kleine voorwerpen omhoog en bedenk samen met de kinderen wat het in een kabouterhuis zou kunnen zijn.

2. De kinderen gaan in groepjes een schoenendoos inrichten als kabouterhuis. Ze gebruiken daarbij kleine voorwerpen die ze een ander doel geven. Laat ze de voorwerpen verdelen in het groepje, zodat ze weten wie wat maakt. Natuurlijk wordt het huis ook mooi geverfd. Leg het boek eventueel neer als inspiratie.

3. Laat de kinderen vertellen over de kabouterhuizen. Welke spullen hebben ze gebruikt? Wat hebben ze ervan gemaakt? Kunnen wij mensen ook spullen gebruiken voor een ander doel? Weet iemand daar een voorbeeld van?

4B Verwerking: Een gelukssteen

Doelen:

- De leerlingen denken na over geluk.
- De leerlingen geven uiting aan gevoelens van geluk.
- De leerlingen krijgen (meer) zelfvertrouwen.

Sluit aan bij kerndoel 54: *De leerlingen leren beelden, muziek, taal, spel en beweging te gebruiken, om er gevoelens en ervaringen mee uit te drukken en om er mee te communiceren.*

Benodigdheden:

- stenen die in je hand passen (ga daarvoor naar bijvoorbeeld het tuincentrum)
- tekenpapier, kleurpotloden
- schildermaterialen
- vernis

Vorbereiding

Neem een steen mee die je zelf mooi vindt.

1. Vertel: In het begin van het boek las je dat kabouter Prut zijn gelukssteen kwijt was. Wat is een gelukssteen? Hebben jullie zelf iets dat geluk brengt? Leg de relatie met (top)sport: de sporters hebben vaak een geluksshirt of -schoenen, of rituelen die ze voor elke wedstrijd doen omdat ze denken dat het geluk brengt. We gaan zelf een gelukssteen maken. Als je die aanraakt, brengt het geluk. Het helpt als je iets moeilijks moet doen. Brainstorm met de kinderen: Wat voel je als je gelukkig bent? Welke kleuren of voorwerpen passen daarbij?

2. De leerlingen schetsen op de tekenvellen welke kleuren of voorwerpen passen bij geluk. Ze maken een ontwerp voor hun steen. Op de stenen kun je met potlood lijnen trekken. Daarna kun je deze met verf invullen.

Geef de stenen een vernislaag als ze droog zijn.

3. Kies enkele leerlingen uit die over hun gelukssteen mogen vertellen. Wat hebben ze gemaakt? Waarom brengt het geluk? Waar gaan ze de steen bewaren?

De stenen mogen mee naar huis.

5 Verder lezen

Meer lezen over kabouters? Lees dan *Paniek in het kabouterbos* van Annemie Berebrouckx, waarin kabouter Boekie Wurmpie vast komt te zitten in zijn huis door een dennenappel. Of lees over het avontuurlijke leven van kabouter Gijsbert die de hele tuin op stelten zet. Daniela Drescher heeft inmiddels drie boeken geschreven over deze speciale kabouter. Wil je dieper ingaan op het thema wonen en op wat voor soorten huizen er zijn? Kies dan voor *Willewete - Dit is mijn huis* van Isabelle de Ridder en Hiky Helmantel. In dit informatieve boek leer je alles over soorten woningen, van vroeger tot nu, hoe mensen ze bouwen en hoe de huizen van dieren eruitzien. Of lees *Waar is Polle Poes?* van Marijke Klompmaker. In de zoektocht naar Polle Poes zie je hoe het bij iedere bewoner thuis is.

Colofon

© Stichting Lezen

Deze publicatie is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage vanuit het leesbevorderingsprogramma de Bibliotheek op school (Stichting Lezen/KB, de nationale bibliotheek).

Auteur

Patsboem! educatief

Vormgeving

Judith Schoffelen &
Erik olde Hanhof

www.lezen.nl